

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH
I ETNICZNYCH**
(NR 47)
z dnia 25 lutego 2026 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych (nr 47)

25 lutego 2026 r.

Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Wandy Nowickiej (Lewica)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

- wniosek przewodniczącej Komisji **Wandy Nowickiej** o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (w zakresie uznania mniejszości greckiej),
- propozycję Prezydium Komisji powołania dr hab. prof. UJ **Ewy Michny** na stałą doradczynię Komisji,
- projekt dezyderatu w sprawie objęcia ochroną przepisami Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych społeczności używającej języka wilamowskiego oraz społeczności używającej języka śląskiego.

W posiedzeniu udział wzięli: **Katarzyna Kownacka** dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Ryszard Galla** doradca marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do spraw mniejszości narodowych i etnicznych, **Michał Hrisulidis** przewodniczący Stowarzyszenia Greków w Polsce „Odysseas”, **Dimitrios Kurtis** prezes Fundacji Edukacji Kulturalnej Milo Art, **Georgios Orfanos** przewodniczący Stowarzyszenia „Hellada” – Grecy w Polsce, **Nikolaos Rusketos** prezes Stowarzyszenia Greków w Polsce „Delta”, prof. dr hab. **Stefan Dudra** dyrektor Instytutu Nauk o Polityce i Administracji na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego, dr hab. **Ewa Michna** pracownik Instytutu Amerykanistyki i Studiów Polonijnych na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, prof. dr hab. **Grzegorz Janusz** członek Komitetu Nauk Politycznych Polskiej Akademii Nauk oraz dr **Tymoteusz Król** pracownik Instytutu Sławistyki PAN i członek Stowarzyszenia na rzecz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Miasta Wilamowice „Wilamowianie”.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Andrzej Kniaziowski** i **Beata Machul-Telus** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Michał Gajewski** i **Jakub Karczewski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego oraz **Dorota Zielińska-Kozarów** – kierownik Sekretariatu Strony Mniejszościowej Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dzień dobry państwu. Witam bardzo serdecznie wszystkie osoby, które biorą udział w 47. posiedzeniu Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

W szczególności chciałabym przywitać mniejszość grecką, która jest z nami online. Witam bardzo serdecznie. Chciałabym również przedstawić przewodniczącego Polsko-Greckiej Grupy Parlamentarnej w osobie pana posła Kostusia. Oczywiście witam bardzo serdecznie wszystkich posłów i wszystkie posłanki. Nie ma jeszcze przedstawicielki rządu, ale przypuszczam, że niebawem nas nawiedzi. Witam ekspertów, a w szczególności panią profesor Michnę, jak też oczywiście, żeby nie było, członków i członkinie Komisji.

Proszę państwa, dzisiaj mamy dość bogaty porządek dzienny, który przewiduje trzy punkty. Po pierwsze to rozpatrzenie wniosku przewodniczącej Komisji **Wandy Nowickiej** o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w zakresie uznania mniejszości greckiej za mniejszość narodową. Drugi punkt przewiduje rozpatrzenie propozycji prezydium Komisji w sprawie powołania pani profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego **Ewy Michny** na stałą doradczynię Komisji. Trzeci punkt to rozpatrzenie projektu dezyderatu w sprawie objęcia ochroną

przepisami Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych społeczności używającej języka wilamowskiego oraz społeczności używającej języka śląskiego.

Czy są jakieś uwagi do porządku dziennego?

Posel Wojciech Michał Zubowski (PiS):

Tak, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Ale czy to jest uwaga do porządku?

Posel Wojciech Michał Zubowski (PiS):

Tak, do naszego porządku.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Do czego? Tak, słucham pana. Bardzo proszę.

Posel Wojciech Michał Zubowski (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, mam tylko jedno pytanie, bo w materiałach Komisji dostaliśmy projekt ustawy o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym. W porządku obrad mamy tylko dyskusję na ten temat, natomiast nie mamy pierwszego czytania ani rozpatrywania. Czyli rozumiem, że po prostu dzisiaj tylko dyskutujemy, ale nie będzie tutaj żadnego rozpatrywania. Nie będzie tzw. pierwszego czytania, tak?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dzisiaj tak naprawdę nasze posiedzenie sprowadza się do tego, że jakby uznajemy to, co się wydarzyło w grudniu, czyli że jest zgoda Komisji na to, żeby Komisja podjęła pracę nad ustawą. Jeżeli w tej chwili uznamy, że to będzie projekt komisyjny, zgodnie z decyzją Komisji z grudnia, to będzie on właśnie rozpatrzony jako projekt komisyjny. W tym momencie tylko tego to dotyczy. Natomiast dyskusja nad projektem odbędzie się wtedy, kiedy marszałek Sejmu nada temu projektowi numer druku. Wówczas to do nas wróci i będzie już rozpatrywane merytorycznie, punkt po punkcie, zgodnie z zasadami legislacji, prawda?

Posel Wojciech Michał Zubowski (PiS):

OK, czyli to nie jest pierwsze czytanie.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Nie jest to w żadnym wypadku pierwsze czytanie, bo myśmy jeszcze formalnie nie uznali tego za projekt komisyjny. Dobrze, czyli rozumiem...

Jeśli nie ma więcej uwag do porządku, to w takim razie uznaję porządek dzienny za przyjęty. Możemy przystąpić do jego realizacji.

Proszę państwa, troszkę na ten temat już mówiłam przed chwilą. Dla przypomnienia, choć wiem, że nasi członkowie i członkinie bardzo aktywnie uczestniczą w obradach, więc oczywiście doskonale pamiętają fakt, że już odbyliśmy dyskusję wraz z przedstawicielami i przedstawicielkami mniejszości, chociaż wydaje mi się, że byli chyba tylko sami przedstawiciele mniejszości greckiej, którzy mówili, że jest taka potrzeba. Opierając się na opiniach, dyskutowaliśmy o tym, że są podstawy prawne, żeby przeprowadzić zmianę w ustawie o mniejszościach.

Witam bardzo serdecznie pana posła Rzępę.

Nasza Komisja zaproponowała projekt komisyjny z nadzieją, że zostanie on potem przyjęty przez Sejm, a później podpisany przez pana prezydenta. Chodzi o rozszerzenie listy mniejszości narodowych w Polsce o mniejszość grecką. Tak jak już mówiłam, wstępna decyzja Komisji zapadła wcześniej.

W międzyczasie z tej decyzji wynikły dalsze działania Komisji, a także jej członków, w zakresie przygotowania projektu ustawy. Chciałabym bardzo serdecznie podziękować pani przewodniczącej Rosie za pomoc w przygotowaniu tego projektu, jak również mniejszości greckiej, która bardzo aktywnie włączyła się w jego tworzenie w aspekcie aktualnej rzeczywistości dotyczącej mniejszości greckiej, oczywiście także w związku z tym, żeby zawrzeć te informacje w projekcie ustawy.

Proszę państwa, to tak naprawdę tyle. Chciałabym państwa zapytać, czy możemy za zgodą Komisji przejść na kolejny level, jak to się mówi, czyli przejść do kolejnego etapu.

Czy jest zgoda bądź nie ma przeciwwskazań co do tego, żebyśmy ten projekt uznali za projekt komisyjny wraz z uzasadnieniem? Czy możemy podjąć inicjatywę ustawodawczą i uznać ten projekt wraz z uzasadnieniem za projekt, który zostanie wysłany do marszałka Sejmu po to,

żeby nam nadał numer druku, aby potem to znowu do nas wróciło i żebyśmy go sobie spokojnie rozpatrzyli wraz ze wszystkimi zainteresowanymi osobami i środowiskami?

Sprzeciwu nie słyszę. Uznajemy zatem projekt ustawy za projekt komisyjny, co mnie bardzo cieszy.

Bardzo serdecznie dziękuję za wsparcie. Jeszcze raz dziękuję wszystkim osobom zaangażowanym, a w szczególności członkom i członkiniom Komisji. Miejmy nadzieję, że w najbliższym czasie uda nam się przeprowadzić jakąś istotną zmianę.

Teraz możemy przystąpić do realizacji kolejnego punktu naszego porządku, czyli rozpatrzenia kwestii dotyczącej doradcy, a właściwie nowej doradczyni Komisji.

Jak państwo pamiętają, przez lata wsparciem i pomocą służył nam profesor Nijakowski, który niestety ze względów zdrowotnych musiał zrezygnować z tej funkcji. W związku z tym zaproponowałam, oczywiście za zgodą pani profesor Ewy Michny, żeby to ona była doradczynią.

Myślę, że osobom, które od lat działają w naszej Komisji, pani profesor jest bardzo dobrze znana. Nie tylko bezpośrednio uczestniczyła w naszych pracach i w różnych spotkaniach, ale jest również osobą niezwykle kompetentną. Nie zamierzam czytać bogatego CV. Państwo je dostali. Naprawdę robi wrażenie. Będzie to dla nas ogromne wsparcie.

W związku z tym proszę, żeby pani profesor Michna została przyjęta przez całą już Komisję, bo powinnam może jeszcze dodać, że jest rekomendowana nie tylko przez prezydium Komisji, ale również Sejm. Prezydium naszej Komisji zgodziło się na rekomendację dla pani profesor Michny. Prezydium Sejmu również taką zgodę wyraziło.

Czy mogę uznać, że Komisja przyjmuje panią profesor Michnę, która tutaj z nami oczywiście siedzi, za nową doradczynię Komisji?

Nie słyszę sprzeciwu. Zatem bardzo serdecznie dziękuję Komisji za przyjęcie wniosku.

Bardzo się cieszę i liczę na naszą współpracę już w nowej formule. Czy pani profesor chciałaby powiedzieć jakieś dwa słowa?

Stały doradca Komisji Ewa Michna:

Bardzo dziękuję za głosowanie przez aklamację nad moją kandydaturą. Dziękuję też Prezydium Sejmu.

To jest dla mnie bardzo ważny dzień, dlatego że jestem socjolożką, która właściwie od początku swojej drogi naukowej zajmuje się mniejszościami, które walczą o uznanie, czyli Łemkami, którzy w 2005 r. zostali wpisani do ustawy, ale także Ślązakami, a szerzej w kontekście Europy Środkowo-Wschodniej również Rusinami Karpackimi na Ukrainie i Słowacji. Uważam też, że ekspercka i aktywistyczna działalność pracowników akademii jest bardzo ważna. Rzeczywiście przez kilkanaście lat byłam członkinią komisji, która rozpatruje wnioski o dotacje służące podtrzymaniu kultury mniejszości. Byłam wskazywana przez stronę mniejszościową Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych jako ekspertka ze strony mniejszościowej.

Mam więc nadzieję, że moja wiedza, zarówno akademicka, jak i praktyczna, zbierana przez kilkanaście lat pracy i kooperacji z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, państwu się przyda. Jeszcze raz dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Bardzo dziękuję. Również bardzo się cieszę, licząc na naszą współpracę.

Możemy przystąpić do realizacji trzeciego punktu posiedzenia, a jest nim dyskusja nad dezyderatem naszej Komisji w sprawie objęcia ochroną przewidzianą w przepisach Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych społeczności używających języków wilamowskiego oraz śląskiego.

Znowu tak gwoli przypomnienia tym członkom i członkiniom Komisji, którzy nie zawsze są na wszystkich posiedzeniach, choć bardzo aktywnie tu pracują, o takiej inicjatywie rozmawialiśmy w grudniu zeszłego roku. Widać, że nasza Komisja działa bardzo szybko i sprawnie, bo już na kolejnym posiedzeniu mamy projekt dezyderatu.

Chciałabym bardzo serdecznie podziękować panu profesorowi Januszowi za przygotowanie projektu, który okazał się bardzo pomocny przy opracowaniu ostatecznej wersji komisyjnej. Projekt dezyderatu jakby w pełni potwierdza czy wyjaśnia te kwestie, o których mówiliśmy podczas dyskusji nad sprawą uznania języków wilamowskiego czy śląskiego za języki objęte ochroną polskiego rządu, co jest możliwe oraz zgodne ze zobowiązaniami międzynarodowymi i z polskim ustawodawstwem.

Przypomnę może tylko parę rzeczy. Europejska karta języków dopuszcza rozszerzenie zobowiązań wynikających z deklaracji złożonych przez państwa. To zrobiło już wiele krajów, np. Węgry i Czechy. W odniesieniu do pierwotnej wersji zobowiązań dołożone zostały z czasem nowe języki, więc są tu precedensy. Jest to jak najbardziej akceptowane i zgodne z zasadami obowiązującymi w Radzie Europy.

Co więcej, objęcie ochroną, przepisami karty dodatkowych języków w żaden sposób nie narusza kompetencji prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ponieważ wykonywanie umów międzynarodowych, a karta języków jest właśnie taką umową, należy przede wszystkim do kompetencji rządu. Jak wiadomo, rząd wyraził już zgodę na objęcie tych języków ochroną, popierając projekty ustaw w opiniach, prawda? Nie ma tu zatem właściwie żadnego konfliktu i problemu.

Oczywiście jest więcej... Aha, jest jeszcze taki argument, który się pojawia. Może warto go tylko zaznaczyć. Wybrzmiewa on bardzo dobrze w projekcie dezyderatu. Mianowicie ciągle – że tak powiem – natykamy się na dyskusje o statusie języka śląskiego, czy jest taki, czy inny, czy to dialekt, czy to jest język itd. Z punktu widzenia Rady Europy czy też klasyfikacji UNESCO – powiedzmy – język... Akurat właśnie, jeśli chodzi np. o język wilamowski, to został on uznany za odrębny język, jak i też język śląski.

Zatem właściwie są absolutnie mocne argumenty za tym, żeby takie stanowisko Komisji wystosować, tym bardziej że Komisja już wielokrotnie dała wyraz poparciu ustaw wspierających język śląski czy wilamowski. Wspomnę o dwóch projektach ustaw, które zostały zgłoszone przez posłankę Rosę, a sama też dwukrotnie zgłaszałam takie projekty, więc jest tu jakby pewna ciągłość w aktywności naszej Komisji.

W związku z tym otwieram teraz dyskusję, zachęcając oczywiście do pozytywnego odniesienia się do tego, byśmy ten dezyderat mogli jak najszybciej skierować do rządu i nadać mu bieg. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos?

Posel Wojciech Michał Zubowski (PiS):

Negatywne uwagi już można zgłaszać czy jeszcze pozytywne?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Nie no... Jest dyskusja. Zgodnie z etymologią, a także z zasadami współżycia społecznego, oznacza to, że można zająć pogląd przeciwny, prawda? Panie przewodniczący, czy kiedykolwiek panu ograniczałam możliwość zabierania głosu?

Posel Wojciech Michał Zubowski (PiS):

Nie wywołujemy burzy.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Ale najpierw widziałam panią posłankę Królak.

Posel Katarzyna Królak (KO):

Wydaje mi się, że nie powinniśmy mieć w ogóle żadnych wątpliwości, by przyjąć ten dezyderat. Po prostu tego wymaga od nas poczucie solidarności i przyzwoitości. Tyle. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dziękuję. Pan przewodniczący Zubowski.

Posel Wojciech Michał Zubowski (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, prosiła pani o pozytywne głosy, dlatego po prostu wołałam poczekać.

Pani przewodnicząca, jeżeli chodzi o język wilamowski, to mógłbym dyskutować.

Jeżeli chodzi o kwestie dotyczące dialektu śląskiego, to mówimy o Europejskiej karcie języków regionalnych lub mniejszościowych, a w pierwszym artykule, jaki mamy, jest informacja, że nie obejmuje to... Powinny to być te grupy, które różnią się od języków danego państwa. Nie obejmuje to ani dialektów oficjalnego języka tego państwa, ani języków migrantów. W mojej ocenie, jeżeli chodzi o kwestie dotyczące dialektu czy gwary śląskiej, mamy tutaj do czynienia z odmianą języka polskiego, więc jest to wewnętrznie sprzeczne.

Oczywiście wiem, że państwo mają większość w Komisji i mogą ten dezyderat przyjąć.

Jak mówię, co do wilamowskiego mógłbym dyskutować, ale to jest spięte razem, więc tutaj moja opinia będzie negatywna.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę, a zatem... Pan poseł Rzepa, bardzo proszę.

Poseł Jarosław Rzepa (PSL-TD):

Tutaj akurat będę... Dziękuję bardzo za głos. Pani przewodnicząca, szanowni: panie i panowie posłowie, drodzy goście, mam odrębne zdanie. W przeciwieństwie do pana przewodniczącego jak najbardziej uważam, że ten dezyderat jest trafny, słuszny i właściwy. Powinniśmy jak najszybciej przejść do jego przegłosowania.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę, a zatem myślę, że jesteśmy gotowi do podjęcia decyzji.

Mam pytanie. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego dezyderatu?

Poseł Wojciech Michał Zubowski (PiS):

Tak.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Tak, jest sprzeciw. W takim razie przystępujemy do głosowania.

Poseł Jarosław Rzepa (PSL-TD):

Kartami?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Nie, ręcznie. Panie pośle, głosujemy ręcznie, więc może pan nie wyciągać karty. OK, dobrze, czyli proszę mnie korygować, żebym wypowiedziała dobrą formułkę. Słucham?

Sekretarz Komisji Beata Machul-Telus:

Za przyjęciem dezyderatu...

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Tak. Kto z państwa jest za przyjęciem dezyderatu w sprawie objęcia ochroną przepisami Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych społeczności używającej języka wileńskiego oraz społeczności używającej języka śląskiego? Poproszę o rękę w górę. Dziękuję. Kto z państwa jest przeciwny tej inicjatywie? Kto się wstrzymał?

Tradycyjnie wstrzymał się pan poseł Kukiz. Jeszcze chyba nigdy podczas obrad Komisji pan poseł nie wypowiedział się na tak bądź nie.

Poseł Paweł Kukiz (Demokracja):

Za dużo jest was wszystkich.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Wiem. Za dużo tu jest nas...

Sekretarz Komisji Andrzej Kniaziowski:

Głosowało 12 posłów. Za – 7, przeciw – 4, 1 poseł wstrzymał się od głosu.

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Zatem stwierdzam, że Komisja przyjęła dezyderat w niniejszej sprawie.

W związku z tym jak najszybciej wyślemy go do rządu. Na tym kończymy posiedzenie...

Poseł Wojciech Michał Zubowski (PiS):

A sprawy różne?

Przewodnicząca poseł Wanda Nowicka (Lewica):

Nie, dzisiaj nie ma spraw różnych. Proszę sprawdzić w porządku. To wyjątkowe posiedzenie Komisji, które ma aż trzy punkty, więc uznałam, że sprawy różne w tym momencie... Chyba że są jakieś palące sprawy, ale raczej nie ma.

Proszę państwa, zamykam posiedzenie Komisji. Do zobaczenia następnym razem. Dziękuję bardzo.